

Forfatter: Rode, Helge

Titel: Udrag fra Regenerationen i vort Aandsliv

Citation: Rode, Helge: "Regenerationen i vort Aandsliv", i Rode, Helge: *Regenerationen i vort Aandsliv*, Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 1923, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-rode_09-shoot-idm140397623623280/facsimile.pdf (tilgået 19. juni 2021)

Anvendt udgave: Regenerationen i vort Aandsliv

der fra sit lille Kvadratfodstæppe springer højt og gør Volter og slaar Saltomortaler uden at komme et Skridt frem. — Han ender med et Buk, der hvor han begyndte. Dette er god Opdragelse i Cirkus men ikke i Aandslivet. Det er besynderligt nok; men denne fødte Kulturværner, savner mest af alt Disciplin og det er netop det, han skulde have fremfor andre.

Vilhelm Andersen hører til vore bedste Mænd. Vi har faa med hans Evner og hans Betingelser for at øve Indflydelse. Han bør da føle Sporen i Siden saa længe han kan løbe.

Men det var Bogen „Kritik“, vi skulde tale om.

* * *

Det er jo det danske Teater Vilhelm Andersen skriver om, og som rimeligt er, handler hans Bog da væsentlig om Ibsen og Bjørnson og Bjørnson og Ibsen (og Holberg naturligvis). Godt saa bliver der Anledning til at tale lidt om Ibsen og Bjørnson og Bjørnson og Ibsen. Det er ikke de kedeligste Forfattere at skrive om og Udgangspunktet er ogsaa fortræffeligt. Vilhelm Andersens Artikler om de to store Nordmænd er særdeles fængslende.

Henrik Ibsen! Hvor har han ikke nærret vor Fantasi i Ungdommens Aar og hvor har vor Fantasi ikke nærret ham i hans Alderdom. Han var stor og han voksede i Menneskenes Tanker. Hvad han havde givet, fik han igen med Rente.

Hemmeligheden ved hans Skæbne var den, at

•

han tilfredsstillende sin Tids aller skjulteste Trang, nemlig dens Trang til Hemmelighed. — Alt skulde jo egentlig være klart og aabent i de Tider, men der sad Henrik Ibsen, Gud være lovet, og var en lukket Gaade. Det var i Folkemødernes store Dage, men der sad Henrik Ibsen fjernt borte i mægtig Ensomhed! Man indførte Demokratiet men svælgede i Henrik Ibsens Fornemhed.

Der var en skjult Trang til Mystik som maatte tilfredsstillende! Gud og Fanden havde man imidlertid afskaffet og saa blev Henrik Ibsen den lykkelige Arvtager efter dem begge i Menneskehedens Gunst. Han forkastede endogsaa selvegen i et desperat Anfald af Realisme det „dæmoniske“ men han vedblev at være dæmonisk selv.

Han arvede kort sagt alle Hemmeligheder i Verden — ogsaa dem han selv slog ihjel.

Blot fordi han holdt sig alene og forstod at være tavs. Nej, ikke blot derfor, naturligvis — skønt allerede det var meget — men fordi han uimodsige- ligt var en stor Digter og en stor Kunstner, i Pagt med dæmoniske og guddommelige Magter. Han bar en Troldmands Kappe. Hvem havde vævet den? — Alle — Han selv og Verden! Hvem mest? — Det kan endnu være svært at udrede!

* * *

Jeg har den Indvending imod Vilhelm Andersens Behandling af Ibsen, at der er noget *villet* i hans Begejstring. Jeg kan ikke frigøre mig for det Indtryk, at han er glad over at han *kan* være begejstret